

свобод людини та громадянина. З метою забезпечення належної службової діяльності органів внутрішніх справ України Кабінетом Міністрів України видаються нормативно правові акти, спрямовані на регулювання та деталізацію основних прав та інтересів працівників міліції в цілому, а також на гарантування їх особистої безпеки [1, с. 133].

З метою підвищення ефективності діяльності Кабінету Міністрів України в цілому та координації роботи центральних органів виконавчої влади у формуванні та реалізації державної політики в Кабінеті Міністрів діють урядові комітети, зокрема Урядовий комітет з питань національної безпеки, правової, молодіжної політики, екології та підготовки до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, до складу якого входить Міністр внутрішніх справ України [3]. До компетенції урядових комітетів входить попередній розгляд проєктів законів, у тому числі й тих, що стосуються забезпечення безпеки працівників органів внутрішніх справ, військовослужбовців, попередній розгляд актів Президента України, постанов Кабінету Міністрів, проєктів розпоряджень Кабінету Міністрів про схвалення концепцій реалізації державної політики у сфері національної безпеки, оборони, правоохоронної діяльності та роботи підприємств військово-промислового комплексу, концепцій державних цільових програм та концепцій законів тощо [1, с.133]. До таких постанов можна віднести: Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання підрозділам Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби платних послуг».

Отже, суб'єкти забезпечення безпеки життєдіяльності персоналу ОВС України за своєю юридичною природою є досить рівними. Вони відрізняються між собою місцем у системі органів державної влади, юридичною силою правових актів, які вони видають у процесі своєї діяльності тощо. Кожен з них відіграє особливу роль в забезпеченні безпеки життєдіяльності персоналу в ОВС України, адже певна прогалина, не уточнення, невірною викладена мета того чи іншого нормативно – правового акту тягне за собою негативні наслідки.

Список використаних джерел:

- Михайлова Ю. О. Система суб'єктів забезпечення безпеки життєдіяльності персоналу органів внутрішніх справ. // Право і безпека – 2010. – № 5(37). Ст. 132–137.
Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
Про затвердження переліку урядових комітетів та їх посадові склади [Електронний ресурс]: розпорядження Кабінету Міністрів України от від 1 листопада 2010 р. № 2071-р. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2071-2010-%D1%80>

Шевчук О. М.

асистент

кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності

Національного університету

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

м. Харків, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ СФЕРИ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН

Гострою тенденцією розвитку наркотичних проблем в Україні є постійне збільшення реєстрованої кількості хворих на наркотичну залежність та зростання незаконного обігу наркотичних засобів [1]. Наслідками немедицинного вживання наркотиків є втрата працездатності та здоров'я в молодому віці, смерть внаслідок передозування, соціальна дезадаптація, остання правопорушень та злочинності та поширення наркоманії. До фундаментальних проблем, що потребують розв'язання, слід віднести такі: 1) засоби зниження обсягів немедицинського вживання наркотичних засобів; 2) заходи обмеження контингенту осіб, хворих на наркоманію; 3) шляхи протистояння зовнішній міжнародній наркоекспансії; 4) шляхи протидії лагодженому наркобізнесу та наркокорупції на території України, руйнування системи навідування; 5) заходи для запобігання масовому втягненню соціально вразливих груп населення в учинення наркозлочинів [2].

Також серед основних проблем регламентації державного контролю в сфері обігу наркотичних та психотропних речовин є недосконалі механізми реалізації передбачених законодавством програм та заходів з протидії незаконному обігу наркотиків. Фінансування здійснюється за залишковим принципом; практично відсутній дієвий спосіб розподілу прав і вповажень між особами, хворими на наркоманію, суспільством та владними інституціями;

не сформовано будь яку державну навчальну систему, метою якої могла б роз'яснювальна робота в підлітковому середовищі; відсутні чіткі та систематичні плани для осіб, що за своєю професією можуть формувати в молоді здорове ставле наркотиків.

Відсутність чіткої державної позиція з «питань замісної терапії», яка в Україні зас ється з 2004 р., та до сьогодні її проведення на законодавчому рівні не регламентован страдянських країнах замісна терапія проводиться в Естонії, Киргизстані, Латвії, Лит лом, в Європі терапію метадоном отримує біля 300 тис. осіб, у США – майже 200 тис. Україні працює понад 40 центрів, де проводиться замісна терапія, програмою охопл 3 тисяч осіб. Фінансування програм проводяться з недержавних джерел (Глобальни Фонд Клінтона), ефективний контроль за здійсненням програми відсутній.

Проблемою є порушення прав наркозалежних пацієнтів при отриманні замісної мувальної терапії зі сторони працівників міліції є такими: 1) затримання наркозалеж ців програм замісної підтримувальної терапії, у т.ч. безпосередньо на території лі по-профілактичних закладів, обшук та перевірка їх без необхідних на те підстав; 2) в товують медичну інформацію про пацієнтів замісної підтримувальної терапії для до можливості тиску на споживачів наркотиків, змушуючи їх зізнаватися у скоєнні злоч втручаються у роботу медичних закладів, де вона надається, шляхом безпідставного оформлення необхідних документів проведення перевірок закладів охорони здоров'я впроваджуються програми замісної підтримувальної терапії; 4) вилучають медичну нформацію у лікарів, які працюють у програмі замісної терапії, у т.ч. списків наркозалежних пацієнтів замісної підтримувальної терапії; 5) проводять безпідставні перевірки них структур, що постачають наркотичні лікарські препарати замісної терапії шляхо рення перешкод [3, с. 117]; 6) пацієнти замісної терапії заявляли про те, що їм не т ліки, вимагаючи пройти спочатку анкетування співробітників міліції. При цьому си ники міліції у разі відмови заповнити їх анкету погрожують арештом [4, с. 76, 77]; 7) не чергування нарядів міліції поряд з пунктами обміну шприців (польовими, мобіль стаціонарними), що призводить до зменшення кількості учасників програм зменшен ди; 8) систематичні і безпідставні огляди учасників програми (як наркозалежних ос соціальних працівників, а також тих, хто працює зі споживачами наркотиків за пр «рівний рівному») в місцях реалізації проєктів; 9) відмова в наданні адвокатських приховування права мати захисника або повідомлення про це із запізненням. Отже, в значити, що неспроможність держави здійснити якісне нормативно-правове забез реалізації державної політики у сфері обігу захисту прав наркозалежних пацієнтів п манні замісної підтримувальної терапії, профілактиці розповсюдження наркоманії є про те, що наркополітична ситуація в державі потребує удосконалення.

Існує проблема вербування наркоманів до «реабілітаційних центрів» різноманітн гійних сект, які заміноюють залежність від наркотиків психологічною залежністю ві Українське законодавство толерантно відноситься до будь яких релігійних організа троль же за їх діяльністю з боку держави залишається недосконалим. Піддаються т вівованням і наркозалежні. Вони відмовляються від своїх переконань та звичок. В рк – наркоманія замінюється повною психічною залежністю від вчення та установок се ких лідерів. Ціла низка нетрадиційних релігійних організацій встановлюють над своїх послідовників тотальний контроль, позбавляючи їх звичного кола спілкування.

Проблемою є ситуація з дитячими наркозалежностями, які останніми роками сут гіршилась і стала більш прихованою, адже в Україні немає єдиної статистики щодо т блемі. За результатами дослідження ЮНІСЕФ в Україні в 2012 р., чверть укр: підлітків 15-17 років мають досвід вживання наркотичних речовин, близько 2 % знаї ся з наркотиками до 13 років. Лікарські засоби і марихуана провокують чи не на підліткових наркозалежностей, таку ситуацію зумовлює сімейною недбані доступністю придбання, зокрема, лікарських засобів – дітьми. Зазначимо, що не більшість підлітків наркотики вживати не збирається, однак оточення часто провол знайомство з ними. В Україні бракує фахівців які б навчали підлітків спеціальним н плюдо протидії наркоманії, держава цього не сприяє і проблемою є відсутність віни законодавства. На сьогодні фактично зруйнувала підготовку кваліфікованих соц працівників, тому у роботі з наркозалежними підлітками соціальні працівники на ристовують дорослі методику, а лікують цих дітей у дорослих наркодиспансерах. П так і не з'явилась спеціальності реабілітологів для дітей. Висяжімо, що підлітковому збудися наркотичної залежності набагато легше, адже є межа хворобливої залежн дозволяє відлучити підлітка від вживання наркотиків шляхом переконання.

Ще одним правовим пробілом в Україні є регулювання біологічно активних добавок (далі – БАД). БАД – спеціальний харчовий продукт, призначений для вживання або введення в межах фізіологічних норм до раціонів харчування чи харчових продуктів з метою надання їм дієтичних, оздоровчих, профілактичних властивостей для забезпечення нормальних та відновлення порушених функцій організму людини. Такі продукти, в Україні пропонує понад 200 фірм. Хоча БАДи і підлягають обов'язковій санітарно-епідеміологічній експертизі, регулювання та контроль за обігом БАД є недостатнім. У деяких БАДів виявляються не вивчені компоненти, а частина БАДів містять лікарські засоби, без зазначення цього на упаковці. Це можуть бути психотропи. Тому постає нагальна проблема удосконалення форм і методів контролю за використанням БАДів в Україні.

Проблемою є відсутність у національному законодавстві тестування на наявність в організмі наркотиків у певних категорій громадян. Так, у низці країн введено законодавство, що дозволяє та регулює тестування на наявність в організмі наркотиків для водіїв, затриманих осіб та певних інших категорій. Вибіркове тестування на наркотики для водіїв введено у Литві, Латвії та Люксембурзі. При цьому в Латвії водіїв, які відмовилися пройти тестування, може бути притягнуто до кримінальної відповідальності, що передбачає позбавлення волі на термін до 1 року. Тестування для осіб, що знаходяться у місцях позбавлення волі, введено у Великобританії, Ірландії. Відповідно до нового законодавства, введеного в Норвегії, роботодавець може попросити особу, яка працевлаштовується, пройти тестування на наркотики.

В Україні відсутня ефективна боротьба з наркотичною кіберзлочинністю. Так, 8 листопада 2001 р. була прийнята Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність, направлена на боротьбу зі злочинами, які посягають на безпеку комп'ютерних мереж та комп'ютерної інформації або будь-яких злочинів, вчинених з використанням комп'ютерних систем та технологій, в тому числі за допомогою мережі Інтернет. Незважаючи на ратифікацію даної Конвенції Україною (2005р.), у віртуальному просторі українського Інтернету вільно продаються і купуються наркотики, система збуту за рівнем досконалості випереджає способи боротьби з нею. Визначення понять в українському законодавстві відсутні.

Таким чином, потребують розв'язання проблеми легального обігу наркотиків, контроль за яким, здійснюється не завжди ефективно. А саме не відрегульовано механізм і критерії зарахування речовин до наркотичних (безвідставна заборона певних речовин шкодить терапевтичній практиці), несплучною залишається система регламентації обігу наркотичних засобів у закладах охорони здоров'я, не підлягає контролю на практиці система виробництва й реалізації нарковмісних лікарських засобів (що призвело до різкого збільшення кількості так званих «аптечних наркоманів») тощо. Для концептуального вирішення цих питань виникає потреба створення моделі регулювання легальної пропозиції та попиту, впровадження якої дасть змогу сформувати цілісну ефективну систему обігу наркотиків і контролю за ними.

Список використаних джерел:

1. Настюк В. Я. До проблеми обговорення національної стратегії України щодо наркотиків (на період до 2020 року) / В. Я. Настюк, О. М. Шевчук // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://narko.gov.ua/komnarko/uk/publish/article/97356>
2. Головкін Б. М. Антинаркотична політика держави: напрями вдосконалення / Б.М. Головкін // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nvknivs/2012_4/golovk.htm
3. Муканова А. Права людини в галузі охорони здоров'я / А. Муканова, А. Буценко. – Харків: Права людини, 2011 р. – 176 с.
4. Питання сучасної наркополітики України: права людини та доступ до лікування / Одеська правозахисна група «Веріас» – Х.: Права людини, 2011 р. – 94 с.